

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA 2010-2011

Kategória „A“

Aktuálne problémy z regionálnej geografie sveta (okrem SR)

RNDr. Marcel HORŇÁK, PhD.

Téma: Riečne prístavy na Dunaji

Rieka Dunaj je oddávna dôležitou komunikačnou tepnou, spájajúcou krajiny a regióny prakticky od prameňa až po ústie do mora. Postupne sa na tejto druhej najdlhšej európskej rieke sformovali prístavné mestá, ktoré umožnili prekladanie tovarov z lodí na súš a naopak. Tieto mestá sa stali významnými centrami obchodu, a keďže objem prekladaných tovarov postupne rástol, pritiahli v 19. storočí tiež pozornosť budovateľov železníc. Postupne sa z nich vytvorili významné dopravné uzly a centrá ekonomického rozvoja. Hoci v súčasnom období už riečna doprava nemá taký význam ako v minulosti (kľúčovou sa postupne stala železničná doprava a v súčasnom období hlavne doprava po cestách), napriek tomu je Dunaj stále významnou európskou vodnou cestou, po ktorej je možné dopravovať tovary nielen k dunajským prístavam, ale prostredníctvom prítokov Dunaja a umelých vodných ciest aj k prístavam vo vzdialených regiónoch. Kanál Rýn – Mohan – Dunaj prepojil navzájom Čierne more so Severným morom, čím umožnil lacnú prepravu tovarov naprieč celou Európou.

Cieľom práce je identifikovať najvýznamnejšie riečne prístavy na Dunaji (z každej krajiny aspoň 1 prístav) na základe vybraných ukazovateľov (objem tovarov naložených a vyložených v prístave, počet obyvateľov prístavného mesta, atď.). Práca zároveň stručne zhodnotí históriu týchto prístavov, dôvody ich vzniku (obchodný prístav, vojensko-strategický prístav, prístavy na sútokoch riek, atď.) a navzájom ich porovná.

- Abstrakt práce
- Úvod, ciele práce
- Popis metodického postupu pri riešení problematiky
- Dunaj – európsky veľtok: geografická charakteristika rieky a jej hlavných prítokov, zhodnotenie predpokladov pre vodnú dopravu, kritické úseky rieky pre plavbu, stručná história plavby na Dunaji
- Krajiny na Dunaji: základná fyzicko-geografická a humánno-geografická charakteristika krajín ležiacich na Dunaji
- Prístavy na Dunaji – charakteristika vybraných prístavov na rieke Dunaj (história, dôvody vzniku, druhy prekladaných tovarov):
 - nemecké prístavy
 - rakúske prístavy
 - slovenské prístavy
 - maďarské prístavy
 - srbské prístavy
 - rumunské prístavy
 - bulharské prístavy
 - ukrajinské prístavy
- Porovnávací analýza vybraných dunajských prístavov na základe vybraných ukazovateľov (veľkosť populácie prístavného mesta, objem prekladaných tovarov, príp. iné ukazovatele) s vytvorením prehľadnej tabuľky
- Náčrt perspektívy vývoja prepravy na Dunaji, budúcnosť dunajských prístavov

- Záver – celkové zhodnotenie
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Práca by mala byť doplnená mapovými, tabuľkovými, príp. inými prílohami, ktoré budú ilustrovať riešenú problematiku a zároveň budú obsahovo dopĺňať textovú časť práce

LITERATÚRA:

BALTĂLUNGĂ, A. - A, DUMITRESCU, D. (2008): The Role of the Danube River as the Main Waterway of Central and South-eastern Europe. Geopolitical and Economic Aspects. In: Romanian Review on Political Geography, 1/2008, s. 57-66. Dostupné na:

<http://rrgp.uoradea.ro/art/2008-1/06_Baltalunga.pdf>, cit. 28. 1. 2010

BRINKE, J. (1999): Úvod do geografie dopravy. Karolinum, Univerzita Karlova, Praha, 112 s.

DÁVID, A. (2009): Preprava kontajnerov v relácii Bratislava – Severné more. In: Železničná doprava a logistika, 3/2009, Žilinská univerzita, Žilina, s. 54-63. Dostupné na

<http://fpedas.uniza.sk/zdal/images/stories/clanky_pdf/archiv_ZDALu/zdal_2009_03.pdf#page=54>, cit. 28. 1. 2010

ERNŐ, P., ÁKOS, R. (2008): Hungarian Danube Ports as Elements of Logistic Network. In: Euromar Bridges, Žilinská univerzita, Žilina, s. 52-55. Dostupné na: <http://www.euromar-bridges.eu/fileadmin/Documents/DEMA/Enclosure_Brokerage%20Event%20Proceedings_Deliverable_D-3.4.pdf>, cit. 28. 1. 2010

MARTIN, E. (2006): The impact upon employment of the decline in Danube transport. In: South-East Europe Review 1/2006, s. 81 – 88. Dostupné na:

<http://www.boeckler.de/pdf/seer_2006_01_martin.pdf>, cit. 28. 1. 2010

MIČKA, J. (2008): Prítomnosť a budúcnosť verejných prístavov SR. In: Euromar Bridges, Žilinská univerzita, Žilina, s. 42-46. Dostupné na: <http://www.euromar-bridges.eu/fileadmin/Documents/DEMA/Enclosure_Brokerage%20Event%20Proceedings_Deliverable_D-3.4.pdf>, cit. 28. 1. 2010

KOREC, P., ZUBRICZKÝ, G. (2003): Krajiny Zeme, 1. diel Európa. Vydavateľstvo Q111, Bratislava.

PÍŠ, E. (2001): Budúcnosť vodných ciest a vodnej dopravy SR. In: Horizonty dopravy 4/2001, VÚD Žilina, pp. 30 – 32.

Ďalšie pramene:

Časopis Horizonty dopravy (vydavateľ: Výskumný ústav dopravný, Žilina)

internetové zdroje:

<http://kanaly.info/sk>

<http://www.wikipedia.org>

internetové encyklopédie

Mgr. Marián Oberta

Téma: Južná Afrika – dejisko Majstrovstiev sveta vo futbale 2010

Futbal je fenomén, ktorý má veľký vplyv na veľkú časť obyvateľov našej planéty. V roku 2010 sa najväčší sviatok uskutočnil v Južnej Afrike prvýkrát aj s účasťou futbalistov Slovenskej republiky. Keďže pri tejto príležitosti bola Južná Afrika v roku 2010 výrazne prezentovaná v médiách, rozhodli sme sa túto krajinu prezentovať aj v prácach geografickej olympiády.

Cieľom práce je podať komplexnú geografickú charakteristiku štátu s jeho prioritami aj negatívami.

- Abstrakt práce
- Úvod
- Poloha a rozloha, základné geografické údaje
- Prírodné podmienky – geologická stavba, geomorfológia, podnebie, vodstvo, pôdy, rastlinstvo a živočíšstvo, ochrana prírody
- Politicko-administratívne členenie
- Obyvateľstvo – počet obyvateľov, hustota osídlenia, prirodzený a mechanický pohyb, štruktúry obyvateľstva podľa pohlavia, veku, rasová, národnostná a jazyková štruktúra ...
- Ekonomická charakteristika – prírodné zdroje, priemysel, poľnohospodárstvo, doprava, služby, zahraničný obchod, cestovný ruch
- Záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Súčasťou práce by mala byť bohatá príloha, ktorá by vhodne dopĺňala textovú časť (mapy, tabuľky, grafy, diagramy, obrázky, fotografie a pod.)

LITERATÚRA:

- BATEMAN,G., EGAN,V.(ed)1999): Encyklopedie Zeměpis světa, Columbus, Praha
Demografic yearbook 2007. United Nations, New York
DUBCOVÁ,A., CHRASTINA,P., KRAMÁREKOVÁ,H.(2004): Vitajte vo svete geografickej olympiády, SK GO IUVENTA, Bratislava
HÄUFLER, V. a kol.(1968): Zeměpis zahraničních zemí 1, Academia, Praha
ILIFFE,J.(2001): Afrika a Afričané: dějiny kontinentu, Vyšehrad, Praha
KANDERT, J.(1984): Afrika, Mladá fronta, Praha
KOLEKTÍV(2000): Encyklopedie Zeměpis světa, Columbus, Praha
KOLEKTÍV(2003): Lexikón zemí 2003, Fortuna print, Praha
KOLEKTÍV(2004): Školský zeměpisný atlas světa, VKÚ,a.s., Harmanec
KOPŠO,E. a KOL. (1992): Geografia cestovného ruchu, SPN, Bratislava
KOREC,P., ZUBRICZKÝ,G.(1996): Krajiny Zeme.2.diel,Bratislava
MAGULA,A. a Kol.(2001): Lexikón štátov a území sveta, Mapa Slovakia, Bratislava
MOCKO,Z.ä1986): Krajiny sveta. Politicko-ekonomická príručka. Pravda, Bratislava
LIŠČÁK,V., FOJTÍK,P.(1998): Státy a území světa, Libri, Praha
Statistical yearbook 2005: United Nations, New York

Internetové zdroje:

www.statistics.sk, www.google.sk, www.wikipedia.sk, www.zemepis.sk a iné

RNDr. Katarína Danielová

Téma: Transkontinentálne železnice

Po lodnej doprave sa práve železničná stala tou, ktorá sprístupnila masám vzdialenejšie končiny sveta. Kónské záprahy postupne nahradila kónská železnica a po skonštruovaní parnej lokomotívy nastal búrlivý rozmach železničnej dopravy. V 19. a dokonca v 20. storočí bola železničná doprava ukazovateľom rozvoja krajiny. Hoci v súčasnosti čoraz väčší význam nadobúda automobilová doprava, železnice sú pre človeka stále významné. Stále sú dôležité pri preprave nákladov, ale aj osôb.

Rozvoj železničnej dopravy predstavoval aj veľký zásah do krajiny, nakoľko bolo nutné vybudovať špeciálne komunikácie, ktoré predtým žiaden bežný druh dopravy nepoznal. Väčšina železničných tratí spočiatku spájala len relatívne blízke obce, neskôr sa však pristúpilo k prekonávaniu veľkých vzdialeností. Trate museli prekonávať rôzne prírodné prekážky (horské chrbty, údolia, vodné toky a plochy,...) a ich budovanie bolo technicky náročné a často predbiehalo dobu. Výstavba železničných tratí viedla aj územiami s nehostinnými podmienkami a nie vždy za súhlasu domorodého obyvateľstva.

Cieľom práce je zamerať sa na najvýznamnejšie transkontinentálne železnice sveta, poukázať na ich históriu výstavby, využitie, vplyv na okolie v minulosti a dnes (fyzickogeografický, hospodársky, politický, ekologický) a zamyslieť sa nad ich perspektívami do budúcnosti.

- Abstrakt práce
- Úvod
- Zhodnotenie literatúry venovanej problematike výstavbe železníc, využitia železničnej dopravy
- Metodický postup pri zbieraní informácií a spracovaní témy
- Železničná doprava a ľudská spoločnosť
 - Stručná história rozvoja železničnej dopravy, počiatky výstavby dlhých tratí
 - Význam železničnej dopravy pre rozvoj ľudskej spoločnosti v minulosti a dnes
 - Železničná doprava a životné prostredie v minulosti a dnes
 - Perspektívy do budúcnosti
- Transkontinentálne železnice
 - Prehľad transkontinentálnych železníc (+ základné geografické a technické údaje)
 - Vybrané charakteristiky transkontinentálnych železníc
 - poloha; oblasti (východiskový a cieľový bod), ktoré spájajú; oblasti (štáty, regióny, mestá), ktorými prechádzajú
 - krátka charakteristika prírodných podmienok územia, ktorou železnica prechádza (geomorfologické pomery, vodné prekážky, klíma, rastlinstvo,...)
 - charakteristické údaje (dĺžka, prevýšenie, počet mostných spojení, počet tunelov, dôležité stanice,...)
 - výstavba – obdobie, problémy prírodného aj technického, prípadne politického charakteru (nepokoje, vojny, odpor domorodého obyvateľstva, ťažké prírodné podmienky, nedostatočná technická vybavenosť, ...)

- význam v minulosti a dnes (preprava nákladov, osôb; sprístupnenie odľahlých končín, naštartovanie rozvoja odľahlých oblastí, význam pre cestovný ruch,), perspektívy do budúcnosti
- Rebríček naj... údajov
- Záver – celkové zhodnotenie
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy – mapa sveta s naznačenými traťami, podrobnejšie mapky trás jednotlivých železníc, obrázky, grafy, tabuľky,

LITERATÚRA:

- ANTONICKÝ, S. A KOL. (1977): Evropské železnice. Nakladatelství dopravy a spojů, 579 s.
- ALLEN, G. F. (1982): Railways: past, present & future. Morrow, 3003 s.
- AMBROSE, S. E. (2003): Dlouhá železná stuha: stavba Pacifické železnice, která propojila Ameriku 1863-1869. BB art, 414 s.
- BUČEK, O., BARTOŠOVÁ, V., HERMANOVÁ, D. (2002): Transformácia železníc vo svete. Žilinská univerzita, Žilina, 159 s.
- BLASHFIELD, J. F. (2001): The Transcontinental Railroad. Compass Point Books, 48 s.
- DEVERELL, W. (1996): Railroad Crossing: Californians and the Railroad, 1850-1910. University of California Press, 278 s.
- GRENDL, P. (2008): Vysokorýchlostná železničná os Paríž – Bratislava. Železničná doprava a logistika 2/2008, s. 3 – 5
http://fpedas.uniza.sk/zdal/images/stories/clanky_pdf/archiv_ZDALu/zdal_2008_02.pdf#page=3
- HOLLINGSWORTH, J. B. (1980): Atlas of the world's railways. Rigby, 350 s.
- HOUGHTON, G. (2003): The Transcontinental Railroad: A Primary Source History of America's First Coast-To-Coast Railroad. The Rosen Publishing Group, 64 s.
- JELLEN, J. (1988) Světové železnice 1. Evropa. Nakladatelství dopravy a spojů, Praha
- JELLEN, J. (1989) Světové železnice 2. Asie, Afrika, Austrálie a Oceánie. Nakladatelství dopravy a spojů, Praha
- JELLEN, J. (1990) Světové železnice 3. Severní a Jižní Amerika. Nakladatelství dopravy a spojů, Praha
- SEIDENGLANZ, D. (2006): Železnice v Evropě a evropská dopravní politika. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Brno, 82 s.
- SCHWARZ, A. (2005): The Trans-Siberian Railroad in Russian Foreign and Domestic Policy. Stanford's Student Journal of Russian, East European, and Eurasian Studies. 1/2005, s. 1 – 9
<http://zhe.stanford.edu/spring05/siberian2.pdf>
- USCHAN, M. V. (2003): The Transcontinental Railroad. Gareth Stevens Publishing, 48 s.
- WILLIAMS, J. H. (1996): A Great and Shining Road: The Epic Story of the Transcontinental Railroad. U of Nebraska Press, 349 s.

Iné internetové zdroje:

- <http://bam.railways.ru/eng/> (Bajkalsko-amurská magistrála)
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Orient_expres
- http://de.wikipedia.org/wiki/Canadian_Pacific_Railway
- <http://ekonomika.etrend.sk/svet/bajkalsko-amursku-magistralu-po-30-rokoch-dostavali.html>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Canadian_Pacific_Railway
- http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_railways_in_China

<http://encyklopedia.sme.sk/c/1050861/transsibirska-magistrala.html>
<http://encyklopedia.sme.sk/c/893909/transsibirska-magistrala.html>
<http://hnonline.sk/c1-26222490-rusi-zmenia-transsibirsku-magistralu>
http://www.bahnurlaub.de/zug_details26.html (Orient expres)
<http://www.k-report.eu/clanky/cesta-do-indie-aneb-z-prahy-do-bombaje-po-kolejich-a-cestach/>
<http://www.k-report.eu/clanky/o-soucasne-zeleznici-v-usa/>
<http://www.k-report.eu/clanky/propojeni-zeleznic-evropy-a-indie-se-blizi/>
<http://www.k-report.eu/clanky/trat-alice-springs-darwin-po-roce-provozu/>
<http://www.k-report.eu/clanky/zeleznice-ve-sluzbach-evropskych-super-a-hypermarketu/>
<http://www.orient-express.com/web/vsoe/history.jsp>
<http://www.sibir.sk/m.php?t=1&m=4&typ=2&id=10015> (Transibírská magistrála)
<http://www.sme.sk/c/5177981/zeleznica-a-koniec-divokeho-zapadu.html>
<http://www.trainweb.org/oldtimetrains/articles.html> (články o Kanadskej pacifickej železnici)
<http://www.trainsweb.wz.cz/index.html>
<http://www8.cpr.ca/cms/English/default.htm> – oficiálna stránka Kanadskej pacifickej železnice

časopis Železničná doprava a logistika dostupný na <http://kzd.uniza.sk/>

literatúra venovaná geografickej charakteristike jednotlivých území, lexikóny, atlasy, mapy jednotlivých krajín a oblastí,

Doc. RNDr. Vladimír SLAVÍK, CSc.

Téma: Mrakodrapy sveta

Mrakodrapy sveta patria medzi populárne témy tak pre odborníkov, ako aj pre širokú verejnosť. Svojou výškou patria medzi hlavné novodobé dominanty svetových metropol. Ich história začala koncom 19. storočia, kedy sa začal vertikálny rast miest v USA.

Cieľom témy je analýza vývoja, súčasného stavu ako aj načrtnutie budúceho vývoja mrakodrapov sveta, ich priestorového rozmiestnenia vo svetových metropolách, ako aj zhodnotenie zmien rebríčkov najvyšších mrakodrapov sveta.

- Abstrakt práce
- Úvod, cieľ práce.
- Zhodnotenie literatúry a metodika práce.
- Základné pojmy (mesto, metropola, vertikálny rast mesta, mrakodrapy, výškové budovy, výškové stavby, dominanty miest, turizmus, návštevnosť, atď.)
- Mrakodrapy ako súčasť vertikálneho rastu miest.
- Mrakodrapy ako súčasť priestorovej štruktúry miest – základné zákonitosti, dôvody výstavby, výber lokalít, výška budov, počet poschodí, funkcie, dominanty mesta.
- Doterajší vývoj mrakodrapov vo svete.
 - Začiatky výstavby mrakodrapov – koniec 19. storočia.
 - Mrakodrapy v prvej polovici 20. storočia.
 - Výstavba mrakodrapov v 2. polovici 20. storočia.
 - Nové trendy výstavby mrakodrapov na začiatku 21. storočia.

- Súčasnú rozmiestnenie mrakodrapov vo svetových metropolách a charakteristika najvýznamnejších metropol (New York, Chicago, atď.)
- Doterajší vývoj rebríčkov najvyšších mrakodrapov sveta.
- Základná charakteristika najvyšších a najvýznamnejších mrakodrapov sveta.
 - Základná charakteristika najvyšších mrakodrapov sveta v priebehu 20. storočia.
 - Základná charakteristika 10 súčasných najvyšších mrakodrapov sveta (geografická poloha, roky výstavby, architekt, stavebné špecifiká budovy, výška, počet poschodí, funkcie, fotodokumentácia).
 - Mrakodrapy v Európe.
- Mrakodrapy a ich ohrozenia.
 - Zemetrasenia, požiare, technické nedostatky, bombové útoky
 - Sumarizácia doterajších tragických prípadov poškodenia resp. zrútenia mrakodrapov. (New York – 1945, Mexico City - 1985, New York 2001, atď.)
- Budúcnosť mrakodrapov sveta (plánované projekty, atď.).
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy (tabuľky, grafy, mapy, obrázky, atď.).

LITERATÚRA:

ANTONIOU, J. 1999. Světové metropole včera a dnes (Preklad ang. originálu). 1. vyd. Praha, Fortuna Print. 144 s.

Encyclopaedia Britannica. 32 volumes.

Evropská města snů. Nejkrásnější města odhalit, prožít a vychutnat. 1. vyd. Praha, Fortuna Print, 2000 (preklad z nem. originálu). 481 s.

GLANCEY, J. 2004. Moderní architektura (nejvýznamnější světové stavby 20. století). 1. vyd. Praha, Albatros, 2004. 400s.

Guinnessova encyklopédia (preklad z angl. originálu). 1. vyd. Bratislava, Mladé letá, 1992. –768 s.

Guinness World Records 2010. Kniha desaťročia. Kniha svetových rekordov. 1. slov. vyd. (z angl. originálu). Bratislava, Slováry, 2009. 288 s. ISBN 978-80-8085-820-9

HARENBERG, B., ed. 1992. Kronika ľudstva. 1. slovenské vyd. (z nem. originálu 1988). Bratislava, Fortuna Print, 1992. 1248 s.

KOLEKTÍV 1999. Dejiny sveta. vyd. History of the World. 1994. 2. vyd. Bratislava, Slovart, 1999. 400s.

KOLEKTÍV 2002. Divy sveta. 2. slov. vyd. (z angl. originálu, 1991) Bratislava, Ikar, a.s. 2002., 240 s.

KOLEKTÍV 2006. 100 najkrajších divov sveta. 1. vyd. Bratislava, Svojtka & Co. vydavateľstvo, s.r.o. 2006. 240s.

KOLEKTÍV 2006. Ottova všeobecná encyklopédia v dvoch zväzkoch, zväzok A – L. 1. vyd. Bratislava, Agentúra cesty, 2006. 751 s.

KOLEKTÍV 2006. Ottova všeobecná encyklopédia v dvoch zväzkoch, zväzok M – Ž. 1. vyd. Bratislava, Agentúra cesty, 2006. 776 s.

KOZÁK, J. 1973. Vysoké budovy. Študijný materiál. 1. vyd. Bratislava, SVŠT, 1973. 441 s.

KROPIWNICKÁ, E., KROPIWNICKÝ, A. 2005. Najkrajšie mestá Európy. 1. vyd., Prešov, LUNA CORPORATION, 2005. 95 s.

Monumenty. 213 prírodných a technických pamätihodností sveta. 1. slov. vyd. (z nem. originálu, 5. vyd., 1991). Bratislava, Fortuna Print, 1993. 456 s.

- MOŽEJKO, I. V. 1984. 7 a 37 divov sveta. 2. vyd. Bratislava, Obzor, 1984. 304 s.
Poklady sveta 1 – 6. Kultúrne pamiatky a prírodné krásy na zozname UNESCO. Slov. vyd. Bratislava, Ikar, 2001 – 2002 (z nemeckého originálu 1999).
SHORT, J.R. 1994. Lidská sídla. 1. vyd. Praha, Nakladatelský dům, 1994. 256 s.
SLAVÍK, V. 2009. Geografia sídiel. Študijný materiál. Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta. 216 s.
TERRANOVA, A. 2004. Mrakodrapy. 1. vyd. Bratislava, Slovárny, 2004. 311 s.
VOTRUBEC, C. 1980. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. 1. vyd. Praha, Academia, 1980., 396 s.
100 nejkrásnějších měst světa. 2003.

Články z odborných časopisov, tlače, médií, atď.

http://www.stránky_encyklopédií

<http://www.skyscraperpage.com>

<http://www.skyscrapercity.com>

<http://www.mrakodrapy.kvalitne.cz>

RNDr. Tibor Blažík, PhD., RNDr. Daniel GURŇÁK, PhD.

Téma: **Srbsko**

Názov Srbsko sa po dlhej prestávke zjavil na medzinárodnom poli v roku 2003, keď z rozhodnutia federálneho parlamentu zanikol názov Juhoslávia a zvyšok tohto štátu sa premenoval na Srbsko a Čierna Hora. Vyhlásením nezávislosti Čiernej Hory o tri roky neskôr sa aj Srbsko stalo právne samostatným štátom, hoci reálne bolo pokračovateľom zaniknutého štátu. Staronový srbský štát si so sebou niesol ťažké dedičstvo občianskych vojen nielen v okolitých štátoch bývalej Juhoslávie, ale aj na vlastnom území, nad ktorého časťou – Kosovom už dávno stratil kontrolu. Srbsko a Srbi boli v zahraničí (často neprávom) vnímaní ako hlavní, či dokonca jediní strojcovia krvavých balkánskych konfliktov konca 20. storočia. Zatiaľ kým väčšina postkomunistických krajín Európy bilancuje uplynulých 20 rokov od pádu železnej opony ako síce ťažkú, ale napokon viac-menej úspešnú cestu transformácie, Srbi veľa dôvodov na optimizmus zatiaľ nevidia. Po rokoch Miloševičovej diktatúry, vojny, hospodárskeho kolapsu prišlo mohutné bombardovanie silami NATO a zatiaľ neuznané oddelenie Kosova. Oddelením Čiernej Hory sa stalo Srbsko opäť vnútrozemským štátom. K množstvu ekonomických problémov pribudli problémy srbských utečencov zo susedných krajín. Napriek tomu po mnohých sklamaníach očividne stále väčšia časť Srbov vidí svoju budúcnosť v EÚ. Práve to, aké sú najpálčivejšie problémy súčasného Srbska a aké sú perspektívy jeho ďalšieho smerovania by malo byť jedným z hlavných zameraní prác na túto tému.

- Abstrakt práce
- Úvod, postup pri zhodnotení literatúry a ďalších prameňov, metodický postup
- Základná geografická charakteristika Srbska (poloha, rozloha, politické rozdelenie) – vymedziť na aké územie sa budú nasledujúce charakteristiky vzťahovať (napr. či aj na Kosovo, alebo bez Kosova – viac odporúčame už bez Kosova, prípadne porovnať)
 - Fyzicko-geografická charakteristika krajiny (geologické, geomorfologické, klíma-, pedo-, hydro- a biogeografické pomery).
 - Zvláštnosti historického a politického vývoja, so zameraním najmä na vývoj na konci 20. storočia

- Obyvateľstvo a sídla (vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb, porovnanie zo susednými krajinami, porovnanie s priemerom EÚ, rozmiestnenie, vzdelanostná a náboženská štruktúra atď., mestské a vidiecke sídla, administratívne členenie, spôsob života obyvateľov, jeho osobitosti.)
- Ekonomicko-geografická charakteristika (makroekonomické ukazovatele, nezamestnanosť, štruktúra hospodárstva, zameranie jednotlivých odvetví-priemyselné odvetvia, poľnohospodárstvo, doprava, cestovný ruch, atď. a ich priestorové rozmiestnenie, zahraničný obchod, kultúra, školstvo)
- Medzinárodné postavenie štátu, vzťahy s najbližšími krajinami, vzťahy s EÚ, perspektívy vývoja a najmä začlenenia do EÚ
- Slovenská menšina v Srbsku (Vojvodine), jej súčasný stav a perspektívy ďalšieho rozvoja
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy (mapy, grafy, tabuľky, príp. ilustračné vyobrazenia)

LITERATÚRA:

GURŇÁK, D. (2008): Kosovo a západný Balkán - zložitá minulosť, Geografia, Roč. 16, číslo 1/2008, Bratislava, s. 21-27

GURŇÁK, D. - SPIŠIAKOVÁ, M. (2008): Kosovo - problematická nezávislosť, Geografia, Roč. 16, číslo 1/2008, Bratislava, s. 28-34

KOLEKTÍV, 2003: Lexikón zemí 2003, Fortuna print, Praha

KRÁL, V. (1999): Fyzická geografie Evropy, Academia, Praha, 348 s.

LIŠČÁK, V., FOJTÍK, P (1998): Státy a území světa. Libri, Praha

PELIKÁN, J. – HAVLÍKOVÁ, L. – CHROBÁK, T. – RYCHLÍK, J. – TEJCHMAN, M. – VOJTĚCHOVSKÝ, O. (2004): Dějiny Srbska, NLN, Praha, 2004

ŠESTÁK – TEJCHMAN – HAVLÍKOVÁ – HLADKÝ – PELIKÁN (1998): Dějiny jihoslovanských zemí, NLN, Praha, s. 756

ZUBRICZKÝ, G. (2009): Geografia štátov sveta, MAPA Slovakia Plus, Bratislava, 254 s.

Rôzne zdroje z internetu, napr.:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Srbsko>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Serbia>

<http://sk.tixik.com/c/evropa-3/srbsko-197/>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Srbsko>

<http://webrzs.statserb.sr.gov.yu/axd/en/index.php>

<http://www.worldbank.rs/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/ECAEXT/SERBIAEXTN/0,,menuPK:300929~pagePK:141132~piPK:141109~theSitePK:300904,00.html>

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ri.html>

Kategória „B“

Aktuálne problémy z geografie Slovenskej republiky

Mgr. Tomáš PŠENKA, Mgr. Eva DŽUPINOVÁ PhD.

Téma: **Technické pamiatky dopravy a energetiky na Slovensku**

Priemyselná revolúcia priniesla so sebou rozsiahle zmeny v hospodárstve, predovšetkým v oblasti techniky, priemyslu a dopravy. Nastala éra rozvoja železníc, pri výstavbe ktorých vznikali mnohé technicky unikátne a stavebne náročné diela, napríklad tunely, viadukty, kým z obdobia pred priemyselnou revolúciou môžeme uvažovať len o mostoch a umelých vodných cestách.

V oblasti energetiky začali vznikať rôzne energetické diela, napríklad vodné elektrárne, až koncom 19. storočia, pričom umožnili zavedenie elektrickej energie do mnohých oblastí hospodárstva i bežného života obyvateľov. Celé nasledujúce storočie sa už nieslo v znamení rozvoja všetkých druhov dopravy aj energetiky, ktorá je najviac prepojená najmä so železničnou dopravou. A nie je tomu inak ani na Slovensku. Množstvo stavieb vytvorených v čase tohto rozvoja sú dnes unikátne nielen technickým prevedením, ale majú aj svoju veľkú estetickú hodnotu, ktorá sa prejavuje aj ich citlivým zasadením do krajiny. Z mnohých sa však do dnešných dní nezachovalo nič, v najlepšom prípade len fragmenty.

V poslednom období vzrástol záujem o technické pamiatky zo strany spoločnosti a to aj na Slovensku, ktoré má v tejto oblasti viaceré hodnotné objekty, ktoré treba chrániť.

Cieľom práce je zmapovať technické pamiatky dopravy a energetiky na území Slovenska so zameraním na ich vznik, lokalizáciu a technickú unikátnosť a zhodnotiť ich význam v súčasnosti a načrtnúť prípadné perspektívy využitia do budúcnosti.

- Abstrakt práce
- Úvod, ciele práce
- Metodika práce a prehľad informačných zdrojov (odborná literatúra, časopisy, mapy, štatistické zdroje, www stránky)
- Od priemyselnej revolúcie k technickým pamiatkam
- Identifikácia technických pamiatok dopravy a energetiky na území Slovenska
- Priestorové rozmiestnenie technických pamiatok dopravy a energetiky
- Faktory vzniku technických pamiatok a ich pôvodný účel
- Súčasné využitie technických pamiatok dopravy a energetiky
- Ochrana technických pamiatok dopravy a energetiky
- Budúcnosť technických pamiatok dopravy a energetiky a návrhy ich využitia
- Záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy (mapy, tabuľky, grafy, obrázky)

LITERATÚRA:

ABAFFY, D., LUKÁČ, M. (1991): Priehrady a nádrže na Slovensku. Alfa, Bratislava
HERUCOVÁ, M. (1993): 1. kónská železnica v Uhorsku z Bratislavy do Trnavy 1840 – 1872. JM Press, Bratislava

- JUNEK, J. (2002): Putovanie za kúzlom lesných železníc – vôňa dymu a ihličia. ÚVVP LVH SR, Zvolen
- KUBÁČEK, J., a kol. (1999): Dejiny železníc na území Slovenska. ŽSR, Bratislava
- KUBÁČEK, J., a kol. (2007): Dejiny železníc na území Slovenska. ŽSR, Bratislava (2. vydanie)
- KUČERA, A., BÍLEK, A. (2003): Karpatské lesní železnice. Konting, Praha
- LICHNER, D. (2001): Úzkokoľajky na Slovensku. EDIS, Žilina
- MLYNKA, L. (1983): Historické mosty. Pressfoto, Bratislava
- MLYNKA, L., HABERLANDOVÁ, K. (2007): Technické pamiatky. Dajama, Bratislava
- PURGINA, J. (1957): Vývoj železníc na Slovensku od roku 1837 so zreteľom na Bratislavu. VSAV, Bratislava
- SLÁDEK, V. (1996): Elektraénstvo na Slovensku 1920-1994. Alfapress, Bratislava
- TIBENSKY, J. (1979): Dejiny vedy a techniky na Slovensku. Osveta, Martin
- ŽILINČÍK, I. (2006): Klapot kolies v údoliach Bystrice a Bielej Oravy. Kysucké múzeum v Čadci, Čadca

Internetové zdroje:

www.chz.sk
www.karpaty.net
www.kysuckemuzeum.sk
www.mdc.sk
www.oravamuzeum.sk
www.pamiatky.sk
www.rail.sk
www.railpage.net
www.seas.sk
www.vlaky.net
www.zeleznicne.info
www.zsr.sk

Časopisy – Krásy Slovenska, Ž-semafor

RNDr. Juraj RECHTORÍK

Téma: Pramenné oblasti významných riek Slovenska

Slovensko je pramennou oblasťou mnohých riek. Váh, Hron, Ipel', Nitra či Hornád a mnohé ďalšie výrazne ovplyvňovali a ovplyvňujú charakter krajiny. Dosahujú rôznu dĺžku, zaberajú rozlohou rozličné povodia, majú odlišné prietoky, ich pramenné oblasti (i konkrétne pramene) majú tiež svoje osobité špecifiká. Spoločne, so svojimi prítokmi, vytvárajú riečnu sieť Slovenska.

Téma práce umožňuje autorovi rozvinúť kreatívny prístup pri charakteristike a špecifikácii pramenných oblastí jednotlivých riek. Práca má charakterizovať jednotlivé pramenné oblasti slovenských riek, ktoré prameni na Slovensku a stručne popísať pramenné oblasti riek, pretekajúcich Slovenskom, prameniach mimo jeho územia. Autor ma možnosť zamerať sa i na jednotlivé pramene skúmaných riek, z ktorých viaceré sú turisticky atraktívne. Charakteristiku pramenných oblastí významných riek možno doplniť o charakteristiku

pramennej oblasti (prameňa) vodného toku miestnej krajiny autora, v ktorej možno využiť i individuálny terénny výskum.

Prácu je vhodné doplniť kartografickým, prípadne fotodokumentačným materiálom.

- Abstrakt práce
- Úvod, cieľ práce
- Metodický postup pri získavaní informácií a spracovaní témy
- Zhodnotenie použitej literatúry a ďalších podkladových materiálov
- Charakteristika riečnej siete Slovenska
- Charakteristika významných riek Slovenska prameniach na Slovensku
- Charakteristika významných riek Slovenska prameniach mimo územia Slovenska (Dunaj, Morava, Tisa, Dunajec...)
- Špecifikácia a fyzickogeografická charakteristika pramenných oblastí jednotlivých riek
- Pramene slovenských riek
- Pramenná oblasť (prameň) rieky (potoka) miestnej krajiny autora
- Ochrana pramenných oblastí riek
- Prameň rieky – turistická atrakcia
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy: štatistické údaje, mapy, tabuľky, grafy, náčrtky, schémy, plány, fotodokumentačný materiál

LITERATÚRA:

BIZUBOVÁ, M., RUŽEK, I., MAKÝŠ, O., (2001): Náučné chodníky Slovenska. Strom života, Bratislava.

Kolektív autorov, (2002): Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica.

Kolektív autorov, (1980): Atlas SSR, SGK, Bratislava.

LAUKO, V., (2003): Fyzická geografia Slovenskej republiky, MAPA Slovakia, Bratislava

LUKNIŠ, M. a kol., (1972): Slovensko 2 – Príroda. Bratislava.

LUKNIŠ, M., PLESNÍK, P., (1961): Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava.

MATLOVIČ, R., KANDRÁČOVÁ, V., MICHAELI, E., (1996): Exkurzie po Slovensku.

UPJŠ, Inštitút turizmu a hotelového manažmentu, Prešov.

ONDREJKA, K., (2004): Rekordy Slovenska, Kultúra. MAPA Slovakia Plus s. r. o., Bratislava.

PLESNÍK, P. a kol., (1989): Malá slovenská vlastiveda 1, Obzor Bratislava.

ZMORAY, I., PODHRADSKÝ, V. a kol., (1982): Zaujímavosti slovenskej prírody. Osveta, Bratislava.

Iné pramene:

www.enviro.gov.sk

www.enviroportal.sk

www.google.sk

www.sazp.sk

www.skonline.sk

www.statistics.sk

www.surf.sk
www.wikipedia.sk

Mgr. Gabriel ZUBRICZKÝ, PhD.

Téma: Vidiecke obce Slovenska s priemyselnou funkciou

Sídla sa v geografickej literatúre všeobecne delia na mestské a vidiecke. Väčšia pozornosť sa venovala dlhý čas mestským sídlam. Ale aj v rámci vidieckych obcí sú také, ktoré majú mestské znaky, prevládajú v nich súbory obytných domov, služby a majú priemyselnú výrobu. Majú rôznorodú históriu. Niektoré boli oddávna banickými obcami, v niektorých sa lokalizoval priemyselný závod na konci 19. alebo začiatkom 20. storočia, alebo v socialistickom období po 2. svetovej vojne. Veľmi zaujímavou skupinou sú vidiecke obce, ktoré objavili priemyselné investície v ostatných rokoch (kvôli lacnejším pozemkom a pod.).

Cieľom práce je zhodnotiť vývoj, súčasný stav a perspektívy vidieckych obcí (prípadne jednej vidieckej obce), ktoré majú významnú priemyselnú funkciu.

- Abstrakt práce
- Úvod, ciele, metódy práce
- Súčasný stav vidieckeho osídlenia na Slovensku
- Typológia vidieckych sídiel s priemyselnou funkciou (pôvodné predvojnové, socialistické, postsocialistické)
- Analýza vybraných resp. vybranej obce (poloha, historický vývoj, populačný a sídelný rozvoj, ekonomika)
- Perspektívy vybraných obcí (obce)
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy: štatistický, grafický, kartografický, fotodokumentačný materiál.

LITERATÚRA:

- BAŠOVSKÝ, O., MLÁDEK, J., (1989): Geografia sídiel. VŠ skriptá, PRIF UK, Bratislava, s.221.
- BLAŽEK, M., (1951): Sídla v Československu. Praha
- BLAŽEK, M., (1962): Zvláštnosti sítě venkovských sídel v ČSSR. Zemědělská ekonomika, 8,
- BOROVSKÝ, Š., (1984): Devín. BOPS. Bratislava.
- DOBERSKÝ, J., (1958): Geografia sídel. SPN, Praha (skriptum)
- FEKETE, Š., (1947): Typy vidieckeho osídlenia na Slovensku. Bratislava
- IVANIČKA, K., (1983): Základy teórie a metodológie socioeconomickej geografie. SPN, Bratislava
- IVANIČKA, K., MLÁDEK, J., ZELENSKÁ, A., (1966): Funkcional types of Country Settlements in Slovakia. AGetG UC, Geographica, Nr. 6, Bratislava
- KALESNÝ, F., (1986): Ľudové staviteľstvo a bývanie. In: Podolák, J., (ed), Záhorská Bratislava, Bratislava, s.95-126.
- LÁZNIČKA, Z., (1956): Typy venkovského osídlení v Československu. ČSAV, Brno
- LÁZNIČKA, Z., (1974): Funkční klasifikace obcí České socialistické republiky. Academia, Praha
- PAŠIAK, J., (1990): Sídelný vývoj. Veda. Bratislava, s.117.

- ŘÍKOVSKÝ, P., (1939): Základy k sídelnímu zeměpisu Československa. ?, Brno
- SALNER, P., A KOL., (1990): To bola Bratislava. Veda, Bratislava, s.200.
- SLAVÍK, V., (1985): Proces integrácie obcí a sídelná štruktúra v Západoslovenskom kraji v rokoch 1950-1980. AFRNUC, Geographica 25, Bratislava, s.
- SLEPIČKA, A., (1981): Venkov a/nebo město. Svoboda, Praha
- SPIŠIAK, P., DANIHELOVÁ, D., (1998): Niektoré otázky kvality života v suburbánnom priestore Bratislavy. Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae. Geographica Nr.41, UK, Bratislava, s.155-163.
- VEREŠÍK, J., (1974): Geografia sídiel Slovenska. in: Slovensko 3, Ľud, I. časť, Obzor, Bratislava, s.458-644
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I-III. diel, (1977). Veda, SAV, Bratislava
- VOTRUBEC, C., (1980): Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. Academia, Praha

Kronika vybranej obce.

Monografia vybranej obce

Internetová stránka vybranej obce

Informácie z obecného úradu vybranej obce

Vlastný výskum v teréne formou mapovania, anketovania a pod.

Mgr. Marián KULLA, PhD.

Téma: Sklársky priemysel na Slovensku

Sklársky priemysel patrí k tradičným odvetviam národného hospodárstva Slovenska. Má vyše 650 ročnú tradíciu. Prvá skláraň na území Slovenska vznikla v roku 1350 v Sklených Tepliciach. Ďalšie sa zakladali najmä v 17. a v 18. storočí a vo vrcholnom období konjunktúry pracovalo na Slovensku asi 100 sklárskych hút. Po druhej svetovej vojne nastáva pre sklársky priemysel veľmi ťažké obdobie. Viaceré sklárne zanikli a iné upadali v dôsledku zastaranej technológie výroby. Určité oživenie nastalo v šesťdesiatych rokoch 20. storočia, kedy vznikli nové závody v Bratislave (Technické sklo), Trnave (sklené vlákna), resp. došlo k modernizácii už existujúcich závodov v Poltári, Nemšovej, Lednických Rovniach.

Sklársky priemysel patrí k najmenším priemyselným odvetviam (v r. 2009 zamestnával necelých 6000 pracovníkov). Odvetvie nepatrí k tým, do ktorého by hromadne smerovali zahraničné investície. V súčasnosti je sklárskych spoločností na Slovensku veľmi málo, čo je dôvodom slabej konkurencie na trhu. Sklárstvo je na Slovensku veľmi koncentrované odvetvie. Viac ako 60 % zo všetkých tržieb je sústredených iba v štyroch firmách. Výroba sa zameriava hlavne na úžitkové sklo, obaly, výrobky z krištálu, sklené vlákna. Dominantné postavenie má výroba sklenených vlákien v podniku Johns Manville Slovakia v Trnave. Perspektívne sa vyvíja taktiež výroba obalového skla v Nemšovej. Veľmi ťažké obdobie zažíva výroba úžitkového skla (Slovglass Poltár) a krištálu hlavne v dôsledku silnej konkurencie z Ázie. Dokonca ani rozvoj automobilového priemyslu nepriniesol očakávaný rozmach.

Cieľom práce je charakterizovať podmienky vývoja sklárskeho priemyslu na Slovensku v minulosti, súčasnosti a naznačiť perspektívy do budúcnosti, poukázať na priestorové rozmiestnenie podnikov na Slovensku. V práci by mala byť venovaná pozornosť najvýznamnejším podnikom odvetvia prostredníctvom analýzy zamestnanosti, ekonomických ukazovateľov, odberateľsko-dodávateľských vzťahov a pod.

- Abstrakt práce
- Úvod
- Zhodnotenie literatúry
- Metodika práce
- Vývoj sklárskeho priemyslu na Slovensku
- Súčasný stav sklárskeho priemyslu na Slovensku
- Charakteristika vybraných priemyselných podnikov sklárskeho priemyslu na Slovensku
- Perspektívy sklárskeho priemyslu na Slovensku
- Záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy: foto, mapy, tabuľky, grafy

LITERATÚRA:

ATLAS SSR. Geografický ústav SAV a slovenská kartografia, Bratislava 1980.
ATLAS KRAJINY SR. Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava 2002.
DUBCOVÁ, A., LAUKO, V. A KOL., 2008: Geografia Slovenska. Učebnica geografie pre regionálny rozvoj. 351s.
LAUKO, V., TOLMÁČI, L., DUBCOVÁ, A., 2005: Humánna geografia Slovenskej republiky. Karprint Bratislava. 200s.
MLÁDEK, J., 1990: Teritoriálne priemyselné útvary SR. UK Bratislava, 296 s.
POPJAKOVÁ, D., 1997: Základné kapitoly z geografie priemyslu. Vysokoškolské texty, Fakulta humanitných a prírodných vied, Prešovská univerzita v Prešove, s. 141.
POPJAKOVÁ, D., 2001: Transformácia priemyslu v regióne Šariša. In: Geografické práce, roč. IX, č. 1, Katedra geografie a geoekológie FHPV PU Prešov, 240 s.

Iné pramene: Monografie miest a obcí v ktorých sa vyskytujú sklárne (Poltár, Nemšová, Lednické Rovne), Ročenky priemyslu, Štatistický úrad SR, Denná tlač, ekonomický týždenník Trend, Hospodárske noviny

Internetové zdroje:

www.sario.sk
www.nbs.sk
www.economy.gov.sk
www.atop.sk
www.zvsp.sk

Mgr. Eva DŽUPINOVÁ PhD., RNDr. Pavel SADLOŇ

Téma: Víňne cesty na Slovensku

Charakteristickou črtou Slovenska je odpradávná veľmi úzka spätosť človeka s prírodou, a osobitne s pôdou. Neoddeliteľnou súčasťou aktívneho využívania daností prírodného prostredia bol rozvoj poľnohospodárskej výroby, pričom k tradičným odvetviam poľnohospodárstva v niektorých regiónoch Slovenska môžeme jednoznačne zaradiť aj vinohradníctvo a vinárstvo. Vinárske oblasti na Slovensku sú známe nielen u nás, ale tiež za hranicami Slovenska a kvalita slovenských vín obstojí aj v tvrdej medzinárodnej konkurencii. S rozvojom ostatných odvetví hospodárstva sa však výrazne mení krajinná štruktúra. Dochádza najmä k zmene pôvodnej štruktúry poľnohospodárskej krajiny, ktorá sa mení na krajinu s výraznými prvkami terciérneho sektoru (služby, infraštruktúra, zariadenia, technológie, logistika), a to tak v slovenskom, ako aj európskom kontexte. V posledných rokoch však v našej spoločnosti zaznamenávame v čoraz väčšej miere opätovný návrat človeka k prírode a túžbu po pôvodných hodnotách. A práve oživenie poľnohospodárskych tradícií v spojitosti s rozvojom cestovného ruchu vyústil do vytvorenia oficiálnych projektov víňnych ciest ako sú: Malokarpatská víňna cesta, Nitrianska kráľovská víňna cesta, Víňna cesta Záhorie, Hontianska víňna cesta a Tokajská víňna cesta.

Cieľom práce je vypracovať geografickú analýzu víňnych ciest na Slovensku s dôrazom na predpoklady reálneho rozvoja daného regiónu.

- Abstrakt práce
- Úvod, motivácia výberu témy, ciele práce,
- Metodika práce, zhodnotenie dostupných informačných zdrojov a literatúry
- Filozofia projektov víňnych ciest v Európe, prípadne vo svete (príklady)
- Postavenie slovenského vinárstva v európskom priestore
- Základná charakteristika vinárskych oblastí s dôrazom na preferovaný región
- Historické predpoklady a vývoj vybraného regiónu/regiónov s dôrazom na vinohradníctvo a vinárstvo
- Súčasný stav vybraného regiónu/regiónov
- Perspektívy a trendy ďalšieho sociálno-ekonomického a kultúrneho rozvoja vybraného regiónu/regiónov
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy (mapy, tabuľky, grafy, fotodokumentačný resp. obrázkový materiál)

LITERATÚRA:

- BAĐURÍK, J. (2001): Vinohradníctvo a vinárstvo v agrárnych dejinách Slovenska. In: Rozpravy k slovenským dejinám. SAP, Bratislava.
- FARKAŠ, J. (2002): Všetko o víne. Vydavateľstvo Neografie, Martin.
- HABUROVÁ, M., ČIŽMÁRIK, T. (2008): Poklady slovenského Tokaja. Združenie pestovateľov a malovýrobcov tokajských vín Slovenska.
- KOLEKTÍV AUTOROV (2004): Slovenské vína a slovenské jedlá. Belimex, Bratislava.
- KOLEKTÍV AUTOROV (2009): Slovensko A – Ž. Ikar, Bratislava.
- LIPKA, F. a kol. (2006): Praktický sprievodca slovenskými vínami. Belimex, Bratislava.

- MALÍK, F. (2004): 100 najlepších slovenských vín. Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, Bratislava.
- MALÍK, F. (2005): Víno Malých Karpát. Krajina, ľudia, tradícia. Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, Bratislava.
- MIKUŠ, M., PRUŽINEC, P. (2008): O víne. B.m. Knižná revue 2008/01
- REVICKÁ, G. (2009): Ukážem ti Slovensko. Slovenské dovolenky.
- SIMONOVÁ, J. (2002): O víne. Slovart, Bratislava.
- SLÍŽ, K. (2001): Slovenské vinohradníctvo a vinárstvo. Agroinštitút, Nitra.
- Slovenské vinohradníctvo a vinárstvo pred vstupom do EÚ. Knižná revue 2003/07, Nitra.
- SPIŠIAK, P. (2004): Poľnohospodárske výrobné a poľnohospodárske prírodné oblasti ma Slovensku. Acta Facultatis Rerum Naturalium Univeritatis Comenianae, Geographica, 45, PRIF UK Bratislava.
- SPIŠIAK, P., VALÚŠKOVÁ, Z. (2003): Vinohradníctvo Malých Karpát. Acta Facultatis Rerum Naturalium Univeritatis Comenianae, Geographica, 42, UK Bratislava.
- STEVENSON, T. (2002): Nová encyklopédia svetových vín. 3. vyd. Ikar, Bratislava.
- URBAN, P. (2006): Vínný duet. ARTIS OMNIS, Žilina.
- VEREŠ, A. (1971): Vplyv makroklimy a mikroklimy na vinič ušľachtily. Záverečná správa VÚVV Bratislava.
- Zákon NR SR č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve

Internetové zdroje:

www.vinozoslovenska.sk
www.vino.sk
www.mvc.sk
www.tvc.sk
www.nvc.sk
www.vcz.sk

Kategória „C“
Geoekologické a environmentálne problémy

RNDr. Magdalena ZAŤKOVÁ, RNDr. Katarína DANIELOVÁ

Téma: Alternatívne zdroje energie a ich využitie

V intenciách trvalo udržateľného rozvoja je v sektore energetiky čoraz naliehavejšie riešenie problému racionalizácie spotreby a rozvoja technológií na využitie alternatívnych – náhradných, obnoviteľných zdrojov energie (skr. OZE). Viaceré štáty v tomto smere už dosiahli pozoruhodné úspechy. Napríklad v Dánsku je asi 5100 veterných turbín na pevnine i mori s kapacitou celkovo 3166 MW, ktorých podiel na využívaní OZE v krajine je takmer 70 % a dodávajú cca 20 % elektrickej energie (r. 2008), čo je cieľ štátov EÚ do r. 2020.

Cieľom práce je podať prehľad o doteraz využívaných i perspektívnych OZE, všeobecne systematicky charakterizovať jednotlivé druhy, ich pozitívny prínos – najmä z aspektu nevyhnutnosti postupného nahrádzania znižujúcich sa zásob fosílnych palív a ich negatívnych dôsledkov na krajinnú sféru Zeme. Na konkrétnych príkladoch niektorých štátov Európy a ostatného sveta dokumentovať vzrastajúci podiel OZE na energetickom potenciáli, produkcii a spotrebe, pokúsiť sa zhodnotiť súčasný stav na Slovensku a poukázať na aktuálne i perspektívne možnosti ich rozsiahlejšieho využívania.

- Abstrakt práce
- Úvod: motivácia výberu témy, ciele práce, metodický postup pri získavaní informácií a spracovaní, zhodnotenie použitej literatúry a ďalších informačných zdrojov
- I. Všeobecná časť:
 - Dôsledky spaľovania fosílnych palív na krajinnú sféru Zeme, najmä na zmeny klímy a život obyvateľstva, ich vyčerpávanie - nevyhnutnosť racionalizácie spotreby energie a využitia OZE na jej výrobu, ich vzrastajúci podiel na celkovej svetovej produkcii a spotrebe energie, význam a pozitívne dôsledky.
 - Charakteristika jednotlivých druhov a technológií, ich výhody resp. i niektoré nevýhody: energia solárna, veterná, vodná - vodných tokov, oceánov a morí (prílivu, vlnenia, prúdov, rozdielov teploty a slanosti), geotermálna, využitie biomasy a odpadov, príp. ď.
- II. Využívanie alternatívnych zdrojov energie vo vybraných štátoch (regiónoch) Európy a sveta:
 - Doteraz využívané druhy OZE a technológií vo viacerých krajinách (napr. Nemecko, Dánsko, Švédsko, Británia, Holandsko, Rakúsko, Španielsko, Portugalsko, Grécko, USA, Kanada, Japonsko, India, Čína, Brazília a ď.).
 - Porovnanie štátov podľa podielu OZE na produkcii a spotrebe energie - súčasný stav, perspektívy a ciele ich využitia v štátoch Európskej únie do roku 2020, možnosti a obmedzenia.
- III. Súčasný stav a možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie na Slovensku:
 - Energetická situácia - bilancia výroby a spotreby energie podľa zdrojov,
 - potenciál a podiel OZE,
 - príklady ich ekonomického využitia (malé vodné elektrárne – napr. Necpaly, Preseľany, Tvrdošín, Krompachy a ď., veterný park Cerová, Hlohovec, Skalité, Ostrý vrch a i., geotermálna energia – využíva sa na viac než 30 miestach, napr. Podhájska a i., využitie biomasy - bioplynové stanice, vykurovanie biomasou – Trenčín, Nová Dubnica apod.).

- synergické výhody a pozitívne dôsledky využívania OZE (ekonomické, sociálne, environmentálne a d').
- Diskusia a záver (miera splnenia stanovených cieľov, zhrnutie dosiahnutých výsledkov, resp. využitie práce, problémy pri spracovaní – napr. rozpornosť údajov a i.).
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy: mapky, tabuľky, štatistický, grafický a fotodokumentačný materiál.

LITERATÚRA:

- BAJUS, M., 2002: Súčasnosť a budúcnosť alternatívnych palív. Slovgas, č. 5-6, s. 28 – 31
http://www.spnz.sk/Casopis/02_06/02_06_09.pdf
- BÉDI, E., 1993: Obnoviteľné zdroje energie – energia bez konca. Fond pre alternatívne energie, Bratislava. <http://www.seps.sk/zp/fond/obnov/index.htm>
- BÉDI, E., 1996: Potenciál obnoviteľných zdrojov energie. Fond pre alternatívne energie – SZOPK, Bratislava, 46 s.
- BÉDI, E., 1998: Obnoviteľné zdroje energie na Slovensku. Fond pre alternatívne energie – SZOPK, Bratislava. <http://www.seps.sk/zp/fond/1998/index.htm>
- BÉDI, E., 2001: Obnoviteľné zdroje energie. Fond pre alternatívne energie – SZOPK, Bratislava. <http://www.seps.sk/zp/fond/2001/index.htm>
- BÉDI, E., COMPEL, J., SLANINKA, F., 1994: Energetické rezervy Slovenska. Možnosti úspor a využitia obnoviteľných zdrojov. Fond pre alternatívne energie – SZOPK, Bratislava, 70 s.
- BROŽ, K., ŠOUREK, B., 2003: Alternativní zdroje energie. Vydavatelství ČVUT, Praha, 213 s.
- CSIKÓSOVÁ, A., BODONSKÁ, L., 2008: Porovnávací analýza tradičných a alternatívnych zdrojov energie. Acta Montanistica Slovaca 3/13, s. 392-398
<http://actamont.tuke.sk/pdf/2008/n3/17csikosova.pdf>
- NOSKIEVIČ, P., JUCHELKOVÁ, D., ČECH, B., 1996: Biomasa a její energetické využití. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 68 s.
- PASTOREK, Z., KÁRA, J., JEVIČ, P., 2004: Biomasa: obnovitelný zdroj energie. FCC Public, 286 s.
- PERÁČEK, J., 1997: Význam obnoviteľných zdrojov energie a možnosti ich využitia na Slovensku. Diplomová práca. Katedra krajinnej ekológie, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava., <http://www.seps.sk/zp/fond/dp1997/index.htm>
- REIMER, N., STAUD, T., 2008: Zachraňme klima: ještě není pozdě. Euromedia Group, 285 s.
- RYBÁR, R., KUDELAS, D., 2007: Energetické zdroje – klasifikácia a výklad pojmov v súvislostiach. Acta Montanistica Slovaca 2/12, s. 269 – 273,
<http://actamont.tuke.sk/pdf/2007/s2/6rybar.pdf>
- RYBÁR, R., KUDELAS, D., FISCHLER, G., 2004: Alternatívne zdroje energie: Veterná energia, Technická univerzita, Bratislava, 99 s.
- RYBÁR, P., KUZEVIČ, Š., 2002: Alternatívne zdroje energie: Geotermálna energia. Elfa, Košice, 97 s.
- RYBÁR, P., TAUŠ, P., 2001: Alterantívne zdroje energie: Slnecná energia I. Elfa, Košice, 81 s.

SCHULTZ, R., 2008: Slnko vychádza na západe! Mesačník GEO, č. 12, s. 86-103 (využitie solárnej a veternej energie v Kalifornii).

TAUŠ, P., Rybár, R., Kudelas, D., Domaracký, d., Kuzevič, Š., 2005: Potenciál obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku z hľadiska výroby elektrickej energie. Acta Montanistica Slovaca 3/10, s. 317-326,

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.139.8075&rep=rep1&type=pdf>

Vybrané internetové zdroje:

<http://biom.cz/cz/odborne-clanky>

<http://www.energia.sk/>,

<http://www.ens.dk/da->

[DK/UndergrundOgForsyning/VedvarendeEnergi/Vindkraft/Havvindmoeller/Sider/Forside.aspx](http://www.ens.dk/da-DK/UndergrundOgForsyning/VedvarendeEnergi/Vindkraft/Havvindmoeller/Sider/Forside.aspx), (Translate – veterné turbíny na mori, ich kapacita, Dánsko),

<http://www.alternativni-zdroje.cz/>

<http://www.euractiv.sk/energetika/>

<http://www.eu-oplynsningen.dk/emner/energiklima/VE/> (Translate-podiel OZE v štátoch EÚ a ciele do r. 2020)

<http://www.geo-magazin.sk>

<http://www.infovek.sk/predmety/biologia/seminar/energia.php>

<http://www.nazeleno.cz/energie/solarni-energie/okenko-nazeleno-kdy-maji-obnovitelne-zdroje-smysl.aspx>

http://www.osel.cz/index.php?obsah=6&akce=showall&clanek=2825&id_c=88746

(Obnoviteľné zdroje proti prírode)

<http://www.seps.sk/zp/fond/index.htm> /Fond pre alternatívne energie/

http://www2.zf.jcu.cz/~moudry/databaze/pdf/Obnovitelne_zdroje_v_CR.pdf

http://sk.wikipedia.org/wiki/Obnovitelne_zdroje_energie

Články z dennej tlače, napríklad:

Seriál denníka Nový čas – nedeľa „Ekologické Slovensko“:

ĎURÍČEK, A., HRIADELOVÁ, B.: Necpaly - dedinu im rozsvieti potok. Nový čas, 30.09.2007, s. 28-30. (pokrač.: Veterná elektrárň v Cerovej, Teplo zo Slnka, Využitie biomasy a ď.).

HOVORKA, D.: Geotermálna budúcnosť. Hospodárske noviny, 12.-14. januára 2007, s. 11 (Celý text je na portáli www.hnonline.sk).

http://hnonline.sk/c3-22222265-k00000_detail-v-dubnici-zacinaju-kurit-drevom

http://peniaze.pravda.sk/sk_phypo.asp?c=A080614_060347_sk_phypo_p01

<http://www.obroda.sk/clanok/21116/Kurenie-drevom-usetri-peniaze-aj-zivotne-prostredie/>

<http://www.sme.sk/c/4260592/na-trencianskom-sidlisku-kuria-slamou.html>

Iné pramene: ďalšie publikácie, mapy a plány, štatistické ročenky, aktuálne informácie z dennej tlače a časopisov (napr. Pravda – Švédsko sa chce odpojiť od ropovodov, 10. 02. 2006), SME, Hospodárske noviny, Trend, Lidé a země, National geographic, magazín GEO, Enviromagazín, Životné prostredie a i., relácie v rozhlase a televízii (napr. TV Markíza, Televízne noviny, 15. 01. 2010: Slnčná elektrárň pod Tatrami), z internetu a iné samostatne získané materiály z rôznych inštitúcií (mimovládne organizácie, regionálne environmentálne centrá, ochranárske a občianske združenia, komunitné centrá, nadácie, iniciatívy, projekty) i vlastným výskumom a exkurziami v teréne.

Niektoré kontaktné adresy:

ENERGIA 2000 – Iniciatíva za alternatívne riešenie slovenskej energetiky.

Na Kalvárii 28, 811 04 Bratislava, energy@gaston.sk.

EKOPARK Bratislava, Opletalova 16, 841 07 Bratislava, <http://www.ekopark.sk>

Písomný kontakt: Pankúchova 7, 851 04 Bratislava

PaedDr. Michal KOVAČIC

Téma: Vplyv globalizácie na rozvoj cestovného ruchu v hospodársky menej rozvinutých oblastiach sveta

Cestovný ruch sa v ostatnej časti dvadsiateho storočia stal jedným z najpozoruhodnejších spoločenských i ekonomických javov, a to ako z hľadiska sociologického, tak i ekonomického. Ľudia majú stále viac voľného času a jednou z aktivít trávenia voľného času je cestovanie. V rámci cestovného ruchu sa krátkodobo premiestňujú stá milióny ľudí medzi krajinami i svetadielmi za účelom poznávania, strávenia dovolenky alebo i z iných – obchodných, politických, náboženských, športových a ďalších dôvodov.

Podľa OECD (Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj) je globalizácia procesom zvyšujúcim závislosť trhov a národných ekonomík, vyvolaných vysokou dynamikou obchodu s tovarom, kapitálom, službami a transferom technológií a know-how. Globalizácia je nezvratiteľný proces, ktorý prestupuje všetky sféry života našej spoločnosti a samozrejme, že zasiahla aj jedno z najdôležitejších odvetví svetovej ekonomiky – cestovný ruch. Cestovný ruch je mnohostranným odvetvím, ktoré zahŕňa dopravu, ubytovacie a stravovacie služby, služby cestovných kancelárií a agentúr, sprievodcovské služby, informačné systémy a ďalšie služby s cestovným ruchom spojené. Globalizácia mení podstatu nielen medzinárodného, ale aj domáceho cestovného ruchu. Zmeny sa týkajú ako strany ponuky, tak aj strany dopytu. Stále viac krajín a regiónov sa snaží čeliť narastajúcim problémom, ktoré sú spojené s vývojom prostredia, najmä nepriaznivým demografickým vývojom, rastom nezamestnanosti a s nimi spojenými ekonomickými problémami.

Pokračujúci proces globalizácie prepája cestovný ruch stále silnejšie so všetkými oblasťami politiky, hospodárstva a spoločnosti. Vznikajú nové destinácie cestovného ruchu a do jeho rozvoja sa začínajú v čoraz podstatnejšej miere zapájať aj menej rozvinuté oblasti sveta. Tradičné destinácie tak čelia stále silnejšej konkurencii. Výhodu majú tie lokality, ktoré majú v ponuke niečo jedinečné a tým sa ich konkurencieschopnosť zvyšuje. Turistické destinácie sa tak vplyvom globalizačných tendencií menia. Mení sa ich „tvár“, architektúra, ponuka produktov i životný štýl a kultúra miestnych obyvateľov.

Rozvoj leteckej dopravy, celosvetový prebytok letových, hotelových a relaxačných kapacít, nové destinácie usilujúce sa o väčšiu účasť na trhu, celosvetovo prepojená sieť informačných a rezervačných systémov – to všetko zostruje medzinárodný konkurenčný boj na trhu cestovného ruchu a je hnacou silou procesu globalizácie i v cestovnom ruchu. Podmienky v konkurenčnom boji sa na kľúčových trhoch tradičných i nových destinácií, ktoré ponúkajú dovolenky, rozhodujúcim spôsobom zmenili. Objavujú sa stále nové destinácie, ktoré sú uvádzané na trh za cenovo výhodnejších podmienok.

Vzdialenejšie ciele majú pre potenciálnych záujemcov vysokú atraktivitu. Ale bez dobrého uvedenia na trh, priamej možnosti objednania balíka služieb a v cenách, ktoré zodpovedajú súčasnej fáze konjunktúry, by ich tiež nebolo možné predáť. Konkurenciu okrem toho umocňuje tiež to, že jej balíky zážitkov je v najdôležitejších kľúčových oblastiach možno objednať priamo a prostredníctvom všetkých distribučných kanálov.

- Abstrakt práce
- Úvod: motivácia výberu témy práce, ciele práce, postup pri spracovaní, zhodnotenie použitej literatúry a ďalších informačných zdrojov
- Podstata globalizácie a jej dôsledky v cestovnom ruchu. Charakteristika, príčiny a dôsledky globalizácie v cestovnom ruchu. Pozitívne a negatívne stránky globalizácie.
- Vplyv globalizácie na rozvoj cestovného ruchu. Rozvoj trhov cestovného ruchu, produkčné podmienky, podnikateľské štruktúry, konkurencia cieľových destinácií, ponuka miestnej kultúry a vplyv na životné prostredie.
- Medzinárodné dôsledky podnikania v cestovnom ruchu, spolupráca a integrácia v cestovnom ruchu, predpoklady spolupráce v cestovnom ruchu, spolupráca a integrácia podnikov v cestovnom ruchu, integrácia v cieľových miestach cestovného ruchu.
- Medzinárodný cestovný ruch. Faktory rozvoja medzinárodného cestovného ruchu, vývoj medzinárodného cestovného ruchu vo svete, medzinárodné podnikateľské prostredie v cestovnom ruchu, vízia rozvoja medzinárodného cestovného ruchu
- Trh medzinárodného cestovného ruchu – príchody, príjmy, zamestnanosť, podiel na HDP, investície, trh dopravných služieb, trh ubytovacích služieb, trh špeciálnych ponúk, trh cestovných kancelárií
- Trendy vývoja cestovného ruchu vo svete, trendy v dopravných službách, trendy v hotelových a stravovacích službách, trendy v činnosti cestovných kancelárií.
- Medzinárodné organizácie cestovného ruchu a ich zainteresovanosť do rozvoja cestovného ruchu v menej rozvinutých oblastiach sveta.
- Politika rozvoja cestovného ruchu v menej rozvinutých oblastiach sveta, modely politiky rozvoja cestovného ruchu v týchto krajinách.
- Konkurencieschopnosť cestovného ruchu v menej rozvinutých oblastiach sveta oproti rozvinutým krajinám, porovnanie príležitostí a obmedzení.
- Destinácie cestovného ruchu v novom poňatí, ich uplatnenie na trhu.
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy

LITERATÚRA:

STATISTICAL YEARBOOK 2008, United Nations, New York

THE WORLD ALMANAC and Book of Facts 2008

GURŇÁK, D., 2004 : Štáty v premenách storočí. Dejepisný atlas. Mapa Slovakia Plus, s.r.o., prvé vydanie

KOLEKTÍV, 1994 : Lidé a kultury. Nakladatelství Dům OP, Praha

KOLEKTÍV, 1999 : Zemepis sveta. Columbus, Praha

KOLEKTÍV, 2000 : Encyklopedie zeměpis světa. Columbus, Praha

KOLEKTÍV, 2001 : Geografický místopisný slovník světa. Academia, Praha

časopis Ekonomická revue cestovného ruchu

GÚČIK, M. 2000. Základy cestovného ruchu. Banská Bystrica : Ekonomická fakulta UMB, 2000, 147 s. ISBN 80-8055-355-6

GÚČIK, M. a iní. 2006. Manažment cestovného ruchu. Banská Bystrica : Slovak Swiss Tourism, 2006, 220 s. ISBN 80-88945-84-4.

GÚČIK, M. – ŠÍPKOVÁ, I. 2004. Globalizácia a integrácia v cestovnom ruchu. Banská Bystrica : Slovak – Swich Tourism, 2004, 152 s. ISBN 80-969261-0-1.

HRUBÝ, Z. : Diskuse o globalizaci v době Výročných zasedání MMF a SB. 18.08.2000, dostupné na internete

[http:// globalizace.ecn.cz/diskuse/read.php](http://globalizace.ecn.cz/diskuse/read.php)

KOFI, A. : Upírat části lidstva podíl na prospěchu z globalizace je ostudné. 09.08.200, dostupné na internete

[http://globalizace.ecn.cz/diskuse/read.php?=-](http://globalizace.ecn.cz/diskuse/read.php?=)

JAKUBÍKOVÁ, D. : Marketingový management turistické destinace, In: Sborník přednášek Region-Služby-CR. Mezinárodní konference. Ostravská univerzita v Ostravě, Fakulta filozofická, Ostrava 2001, s.84-89 (ISBN 80-7082-791-2).

LESÁKOVÁ, D. : Vplyv globalizácie na tvorbu marketingových stratégií. In : Marketing a komunikace 2/2001, s.6-8.

Publikace AIEST : Globalisation and Tourism, vol. 38, reports 46 th Congress. 1996, Rotorua, New Zealand

VALACH, M. : Globalizace a moc. dostupné na internete:

<http://globalizace.ecn.cz/diskuse/read.php>.

VEBER, J. a kol. : Management – Základy, prosperita, globalizace. Management Press, Praha 2000, ISBN 80-7261-029-5

KUŽVART, P. : K problému globalizace., 2000, dostupné na internete:

<http://globalizace.ecn.cz/diskuse/ read.php>

RNDr. Vladimír FALŤAN, PhD.

Téma: Svetová hospodárska kríza a jej regionálne dôsledky

Svetová hospodárska kríza vznikla ako dôsledok finančnej krízy z roku 2008 a zasiahla do životov obyvateľov krajín celého sveta. Prejavuje sa ekonomickou recesiou, znížením dopytu po tovaroch a službách, rastom nezamestnanosti, druhotnou platobnou neschopnosťou podnikov, ich likvidáciou, poklesom cien nehnuteľností, HDP, znižovaním štátnych rozpočtov a pod. V jej dôsledku sa zaznamenávajú aj dopady na životné prostredie (napr. zmenšenie podpory environmentálnych projektov, útlm triedenia odpadov, spomalenie zavádzania niektorých modernejších technológií).

Cieľom práce geografickej olympiády je stručne charakterizovať vznik a priebeh svetovej hospodárskej krízy a podrobnejšie sa venovať jej dôsledkom a prípadným návrhom na ich zmiernenie vo vybranom regióne Slovenska, respektíve iných štátov. Je možné tiež porovnať rôznu úroveň dopadov krízy na život ľudí v odlišných regiónoch. Pri tvorbe je vhodné využívať aj informácie štatistického úradu, obvodných úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, dennej tlače a aktuálnych internetových stránok. Práca môže byť doplnená grafickými prílohami, mapami, obrázkami, tabuľkami a grafmi.

- Abstrakt práce
- Úvod (motivácia, ciele práce)
- Prehľad informačných zdrojov (literatúra, štatistické údaje, mapy, domáce a zahraničné www-stránky)
- Metodika práce
- Charakteristika základných pojmov (ekonomika, trhový mechanizmus, ekonomický cyklus: expanzia, vrchol, recesia, dno)
- Svetová hospodárska kríza

- Regionálne dôsledky hospodárskej krízy (vývoj poklesu výroby, zamestnanosti, HDP, cien nehnuteľností, sociálne a environmentálne dopady)
- Vybrané námety na zmiernenie sociálnych a environmentálnych dopadov krízy
- Diskusia
- Záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy (nevedené priamo v predošlom texte – napr. mapy, tabuľky, grafy)

LITERATÚRA:

- LISÝ, J., 2007: Ekonómia v novej ekonomike. Iura Edition, Bratislava, 636 s.
- LISÝ, J. a kol., 2003: Dejiny ekonomických teórií. Iura Edition, Bratislava, 356 s.
- MAIER, G., TÖDTLING, T., 1997: Regionálna a urbanistická ekonomika. Elita, Bratislava, 240 s.
- ÓDOR, L., 2009: Krízonómia z nadhľadu. Trend Holding, Bratislava, 204 s.
- ÓDOR, L., 2007: Ekonómia z nadhľadu. Trend Holding, Bratislava, 187 s.
- SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D., 2000: Ekonómia. Elita, Bratislava, 844 s.
- ŠLOSÁROVÁ, A., ŠLOSÁR, R.: Cenné papiere a podiely v účtovníctve podnikateľov. Iura Edition, Bratislava, 118 s.

Vybrané články z dennej tlače a internetu:

- JONÁŠ, P., VEJMEĽKA, P., CSIBA, Z.: Ekonomické cykly
(http://docs.capitalmarkets.sk/editor/File/IDdok/Analyzy/2009/Ekon_cykly.pdf)
- Pozor na stimuly. Trend – 29. 1. 2009
- Hospodárska kríza, aká tu ešte nebola – Ako sa to všetko začalo. Pravda – 28. 2. 2009
- Stáli sme pár dní pred zrútením finančného sveta. Pravda – 3. 3. 2009
- Od svetovej finančnej krízy k hospodárskej kríze na Slovensku. Pravda – 6. 3. 2009
- Čarovanie s peniazmi. Pravda – 10. 3. 2009
- Živý experiment s ľudstvom. Pravda – 13. 3. 2009
- Aké účinné opatrenia sa dajú robiť na Slovensku? Pravda – 17. 3. 2009
- Ako sa správajú banky v kríze. Pravda – 20. 3. 2009
- Budeme raz musieť splácať naše štátne dlhy? Pravda – 24. 3. 2009
- Kto sa bude mať na Slovensku horšie a kto lepšie? Pravda – 27. 3. 2009
- Príklon k hospodárskemu nacionalizmu sa čoraz výraznejšie prejavuje v Európskej únii i v juhovýchodnej Ázii. Trend – 17. 3. 2009
- USA zlacňujú peniaze vydávaním nových. Amerika vytlačí nové peniaze, aby zobudila ekonomiku z recesie. Trend – 19. 3. 2009
- A všetko bude inak. Pravda – 2. 4. 2009
- Oživovanie hospodárstva nie je ešte jeho ustálený rast. Hospodárske noviny - 18. 1. 2010
- Kríza v odpadovom hospodárstve (<http://www.krajne.sk/www/pdf/uradna-tabula/kriza-v-odpadovom-hospodarstve-dosledky-hosp.-krizy.pdf>)
- Dôsledky hospodárskej a finančnej krízy v odpadovom hospodárstve
(http://www.oszpasko.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=52:dosledky-hospodarskej-anfinannej-krizy-vnodpadovom-hospodarstve&catid=1:latest-news&Itemid=57)
- Conference on Global Financial Crisis: Environmental Impacts
(<http://www.adbi.org/event/3262.gfc.environmental.impacts/>)

Iné odporúčané zdroje:

www.economist.com

www.employment.gov.sk
www.etrend.sk
www.finance.gov.sk
www.ft.com/home/europe
www.mercycorps.org/economiccrisis/
www.nbs.sk
www.upsvar.sk
www.statistics.sk
www.sspr.gov.sk
www.visegrad.info/economic-crisis
<http://financialcrisis.org/>
<http://hnonline.sk/>

Mgr. Ján Sládek

Téma: Zemetrasenia vo vybranom regióne

Zemetrasenie, ako jeden z prejavov endogénnych síl Zeme, je na jednej strane fascinujúcim, no na druhej strane katastrofickým javom, ktorý mnohokrát zanecháva veľké materiálne škody a aj straty na ľudských životoch. Po stáročia boli zemetrasenia spájané s nadprirodzenými silami a ľudia si nevedeli tento „hnev bohov“ vysvetliť. Napriek veľkému úsiliu vedcov sa až v posledných desaťročiach môžeme detailnejšie pozrieť pod zemský povrch, a tak získať predstavu, ako zemetrasenie „funguje“. Príčina vzniku zemetrasení môže byť rôzna. Medzi najznámejšie príčiny vzniku zemetrasení možno pokladať pohyb litosferických dosiek, sopečné erupcie, prepád poddolovaných priestorov, prepád stropov jaskýň a podobne. Väčšina seizmicky aktívnych oblastí sa nachádza na kontakte litosferických dosiek. Po celej Zemi prebieha množstvo záchvevov, ktoré bežný človek nepocíti. Vieme o nich vďaka citlivým prístrojom - seizmografom. Najviditeľnejším vonkajším prejavom väčších zemetrasení sú škody na majetku a mnoho ráz aj zmeny v georeliéfe a ekosystémoch.

Cieľom práce geografickej olympiády je charakterizovať možné príčiny vzniku zemetrasení, ich geografický výskyt, výskum, meranie intenzity a možné predvídanie vzniku zemetrasení. Ďalej popísať vybrané zemetrasenia (nedávne alebo historické) a ich následky vo svete, prípadne na Slovensku. Pri spracovaní témy je možné používať široké spektrum informácií od odborných po populárno-náučné. Prácu je vhodné doplniť mapami, obrázkami, tabuľkami, grafmi a podobne.

- Abstrakt práce
- Úvod (motivácia, ciele práce)
- Prehľad použitých informačných zdrojov (literatúra, periodiká, mapy, www-stránky)
- Metodika práce
- Charakteristika základných pojmov (zemetrasenie, MCS, intenzita, epicentrum, hypocentrum, litosferické dosky, kontinentálny drift a podobne)
- Príčiny vzniku zemetrasenia
- Geografický výskyt zemetrasení
- Výskum zemetrasení
- Následky zemetrasení (dôsledky pre ľudské aktivity, dôsledky pre krajinu)
- Ochrana obyvateľstva a predpovedanie zemetrasení
- Vybrané zemetrasenia vo svete a na Slovensku

- Diskusia
- Záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Prílohy (neuvedené priamo texte – napr. mapy, tabuľky, grafy)

LITERATÚRA:

ALLABY, M. A KOL. 2010: Ottova obrazová encyklopédia Zem – slovenské vydanie, Ottovo nakladateľství, Praha
BEAZLEY, M., 1988: Anatómia Zeme, Mladé letá, Bratislava
MASUDA, K., 2005: Laboratory Studies on the Role of the Crustal Fluids in Micromechanics of Earthquake Generation Processes, American Geophysical Union, Fall Meeting
MOCZO, P., LABÁK, P., 2000: Zemetrasenia a seizmické ohrozenie, Geofyzikálny ústav SAV
FORTIN, J., 2003: Spoznávame Zem. (Slovenské vydanie) Fortuna Print, Bratislava

Vybrané články z elektronických periodík:

<http://www.24hod.sk/clanok-2384-pakistan-zasiahlo-nicive-zemetrasenie.html>
<http://hnonline.sk/svet/c1-23014730-spicbergy-zasiahlo-najsilnejsie-zemetrasenie-v-dejinach>
http://spravy.pravda.sk/silne-zemetrasenie-na-haiti-polozilo-v-dvoch-vlnach-aj-prezidentsky-palac-15d-/sk_svet.asp?c=A100113_072705_sk_svet_p12
http://spravy.pravda.sk/velke-zemetrasenie-sa-slovensku-nevyhne-varuju-dejiny-pgh-/sk_domace.asp?c=A100117_130537_sk_domace_p12
http://www.ta3.com/sk/reportaze/142221_haiti-zemetrasenie-si-vyziadalo-statisice-obeti
<http://hnonline.sk/svet/c1-39855550-zemetrasenie-v-haiti-rucalo-budovy-caka-sa-mnogo-obeti>
<http://ekonomika.etrend.sk/svet/zemetrasenie-na-haiti-bolo-najnicivejsou-katastrofou.html>

Iné odporúčané zdroje:

<http://earthquake.usgs.gov/>
<http://www.emsc-csem.org/index.php?page=home>
<http://environment.nationalgeographic.com/environment/natural-disasters/earthquake-profile/>
<http://environment.nationalgeographic.com/environment/natural-disasters/forces-of-nature.html?section=t>
<http://www.infovek.sk/predmety/geologia/index.php?k=25>
<http://www.emsc-csem.org/index.php?page=home>
http://www.sazp.sk/slovak/periodika/enviromagazin/enviro2008/enviro5/03_zemetrasenia.pdf
http://www.seismology.sk/index_S.php

Mgr. Marián OBERTA

Téma: **Národné parky vybranej krajiny Európy**

Ochrana prírody býva prioritou vlád každej krajiny sveta. Systém ochrany prírody v celosvetovom meradle chráni najcennejšie územia každého štátu. Najvýznamnejšími časťami krajiny s najvyšším stupňom ochrany sú národné parky.

Cieľom práce je opísať a dokumentovať národné parky vybraného štátu Európy (len jedného podľa vlastného výberu). Podnetom by mohla byť návšteva takýchto území počas prázdninových dovolení a exkurzií. Textová časť by mala byť doplnená bohatou prílohou, ktorú tvoria mapy, tabuľky, grafy, diagramy, fotografie, obrázky. V závere by mal autor zhodnotiť výsledky svojej práce a vysvetliť dôvody ochrany daného územia.

- Abstrakt práce
- Úvod
- Systém národných parkov v rámci Svetového prírodného dedičstva UNESCO
- Stručná geografická charakteristika vybraného štátu
- Poloha chránených území a ich charakteristika (dôvod ochrany, členenie územia, výber najzaujímavejších lokalít, prepojenie na činnosť človeka)
- Hlavné problémy v stave ochrany územia
- Výsledky práce
- Záver
- Zoznam použitej literatúry a zdrojov
- Zoznam príloh

LITERATÚRA:

DUBCOVÁ, A., CHRASTINA, P., KRAMÁREKOVÁ, H.(2004): Vitajte vo svete geografickej olympiády, SK GO IUVENTA, Bratislava

KOLEKTÍV, (2002): Národné parky sveta, Slovart, Bratislava

Parižska dohoda o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

ŠÍBL, D. (1997): Encyklopédia medzinárodných organizácií, Sprint, Bratislava

Internetové stránky:

www.unesco.org/whc/heritage.htm

www.unesco.org/sites/byyear.htm

www.unesco.org/whc/wldrat.htm

www.unesco.org/whc/danglist.htm

www.unesco.cz

www.unesco.sk

www.ssj.sk

www.ingema.net

Pri písaní práce je potrebné použiť iné zdroje literatúry, týkajúce sa krajiny, ktorú si vyberiete, prípadne sa kontaktovať na inštitúcie, ktoré sa touto problematikou zaoberajú:

Slovenská komisia pre UNESCO, Hlboká 2, 833 36 Bratislava

Národná agentúra pre aktivity Svetového dedičstva,

Cesta na Červený most 6,

833 36 Bratislava,

mail: supsopl@bratislava.telecom.sk

Kategória „D“
Voľná téma

Kategória „D“ nie je tematicky vymedzená. V tejto kategórii si účastníci geografickej olympiády môžu zvoliť tému pre spracovanie písomnej práce sami. **Majú byť pôvodné, samostatné, ktoré majú vychádzať z terénneho výskumu, pozorovania a pod.** Okrem odbornej literatúry k spracovaniu témy v tejto kategórii treba využiť rôzne materiály a vlastný terénny výskum, spojený s mapovaním a fotodokumentáciou.

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA 39. ROČNÍK

Témy písomných prác v školskom roku 2010/2011

Autori: RNDr. Tibor Blažík, PhD.
RNDr. Katarína Danielová
Mgr. Eva Džupinová, PhD.
RNDr. Vladimír Falt'an, PhD.
RNDr. Daniel Gurňák, PhD.
RNDr. Marcel Horňák, PhD.
PaedDr. Michal Kovačic
Mgr. Marián Kulla, PhD.

Mgr. Marián Oberta
Mgr. Tomáš Pšenka
RNDr. Juraj Rechterík
RNDr. Pavel Sadloň
doc. RNDr. Vladimír Slavík, PhD.
Mgr. Ján Sládek
RNDr. Magdaléna Zaťková
Mgr. Gabriel Zubriczký, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády
Zostavil: RNDr. Daniel Gurňák, PhD.
Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2010
Náklad: 500 ks
Vydané s finančnou podporou MŠ SR. Nepredajné.
Elektronická verzia: www.olympiady.sk

ISBN 978-80-8072-104-6